

EFESERBREVET

.....
Hva har Gud gjort for oss? Og hva bør være vår respons?

MOTTAKERE

- Apg 19:10
 - Paulus var to år i Efesus (3. misjonsreise, 53-55 e.Kr.)
 - “Både jøder og grekere” kom til tro.
- Ef 1:15-16: Han har hørt om deres tro... han kjenner dem ikke?
- 2:11, 3:1: Han henvender seg til hedninger.
- Kanskje mest til hedningekristne som har blitt en del av menigheten etter at han var der, som han da ikke har møtt personlig.

HISTORISK BAKGRUNN

- ▶ Hovedstad i provinsen Asia i dagens vestlige Tyrkia.
- ▶ Veldig religiøst miljø, en “åndelig fornøylespark”.
 - ▶ 50 ulike guder og gudinner
 - ▶ keiserkult
 - ▶ astrologi
 - ▶ magi
 - ▶ eksorsisme
 - ▶ jødisk mystikk
 - ▶ “mysteriekulter”: kunne gjennom ritualer oppnå en dypere relasjon med en gud og få åndelig kraft og innsikt.

HISTORISK BAKGRUNN

- Trodde at alle områder av dagliglivet var under innflytelse av ulike ånder.
- Prøvde å sikre seg mot dem og oppnå velsignelser i åndeverdenen, f.eks. ved å få gudene på sin side som beskyttelse eller ved magiske ritualer.

GUDER/GUDINNER I EFESUS

- Agate Tyke
- Afrodite
- Apollo
- Artemis
- Asklepius
- Atena
- Demeter
- Dionysus
- Enedra
- Hekate
- Hefestus
- Herakles
- Hestia Boulaia
- Kaber
- Konkord
- Kore
- Kybele
- Nemesis
- Pan
- Pion
- Pluto
- Poseidon
- Teos
- Hypsistos
- Tyke Sootier
- Zevs

ARTEMIS

1170 ARTEMIS B.C. 180/170
ARTEMIS EPHESSA 120-175 A.C.
EPHESSIAN ARTEMIS 120-175 A.C.
14718

- Romersk: Diana
- Efesus' store beskytter, viktigste religion i Efesus til det 2. århundre
- Hadde inngått en guddommelig pakt med Efesus
- Gudinne over underverdenen som regjerte overalt
- Kunne bryte skjebnens gang og beskytte mot ånder
- Efesus var mest kjent for Artemis-tempelet, som ble kalt et av oldtidens 7 underverker. Bygget i 550 f.Kr. og største bygningen i den greske verden.

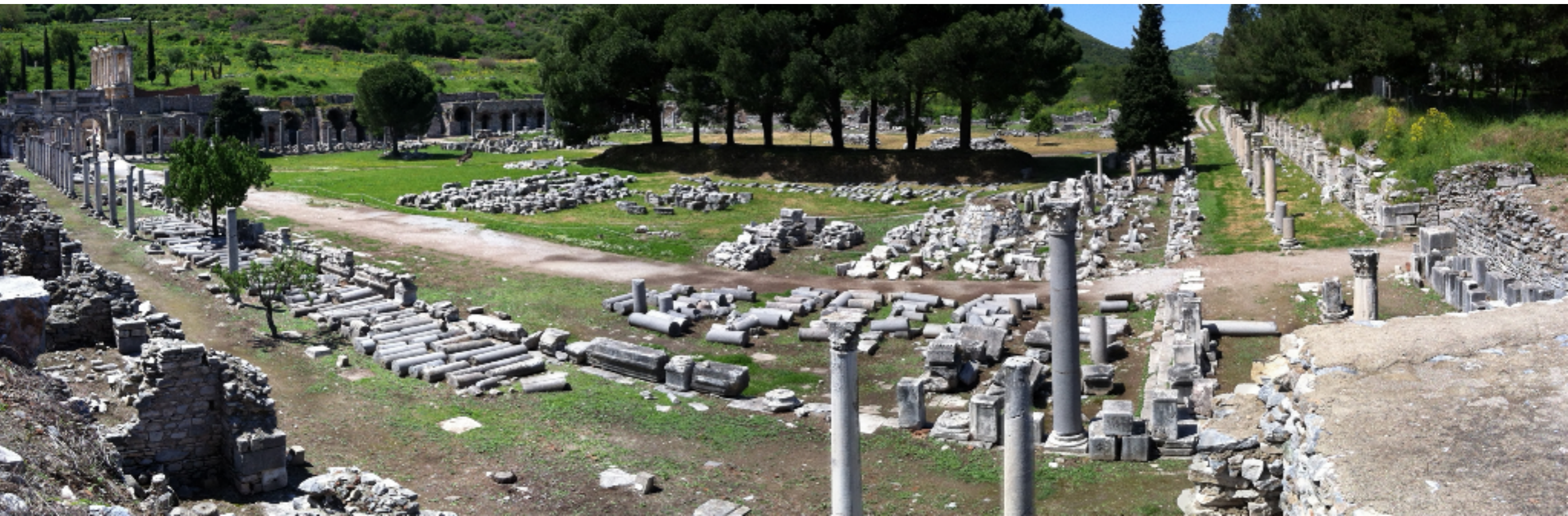

Αφροδίτη Τεμπλόν - Νικόλαος 1897

Informational sign with a photograph of a column and text.

NÅR BLE DET SKREVET?

- 3:1, 4:1, 6:20: Paulus er i fengsel
- Tradisjonelt Roma: Apg 28:30-31 (år 60-62)
- Alternativt Cæsarea: Apg 23:23 - 26:32 (år 58-60)
- Tykikus leverer brevet (Ef 6:21). Var opprinnelig fra dette området (Apg 20:4) og var sammen med Paulus på slutten av hans tredje misjonsreise.

STRUKTUR

Kap 1-3

Hva Gud har gjort
for oss

Kap 4-6

Hvordan vi da bør
leve

1,3-14: ALT I KRISTUS

Velsignet er Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i Kristus har velsignet oss med all Åndens velsignelse i himmelen. I Kristus utvalgte han oss før verdens grunnvoll ble lagt, til å stå for hans ansikt, hellige og uten feil. I kjærlighet og etter sin egen gode vilje avgjorde han på forhånd at vi skulle få rett til å være hans barn ved Jesus Kristus, til lov og pris for hans herlighet og nåde, som han overøste oss med i ham som han elsker så høyt. I ham har vi friheten, kjøpt med hans blod, tilgivelse for syndene. Så rik er Guds nåde, som han har latt strømme over oss med all visdom og forstand, da han kunngjorde for oss sin viljes mysterium, det han gjerne ville gjøre i ham. Han ville fullføre sin frelsesplan i tidens fylde: å sammenfatte alt i Kristus, alt i himmel og på jord i ham. I ham er også vi blitt arvinger, vi som på forhånd var bestemt til det etter Guds forsett, han som gjennomfører alt etter sin egen plan og vilje. Slik skulle vi være til lov og pris for hans herlighet, vi som alt nå har satt vårt håp til Kristus. I ham kom også dere til tro da dere hørte sannhetens ord, evangeliet om deres frelse. I ham ble dere merket med seglet: Den hellige ånd som var lovet oss, han som er pantet på vår arv, inntil Guds eget folk blir satt fri, til lov og pris for hans herlighet.

HVA VI ER/HAR I JESUS

1. Velsignet med all Åndens velsignelse
2. Utvalgt til å stå hellige foran ham
3. Rett til å være hans barn
4. Overøst med nåde
5. Frihet
6. Tilgivelse for syndene
7. Arvinger
8. Kom til tro
9. Merket med Den hellige ånd

1,3-14: ALT I KRISTUS

Velsignet er Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i Kristus har velsignet oss med all Åndens velsignelse i himmelen. I Kristus utvalgte han oss **før** verdens grunnvoll ble lagt, til å stå for hans ansikt, hellige og uten feil. I kjærlighet og etter sin egen gode vilje avgjorde han **på forhånd** at vi skulle få rett til å være hans barn ved Jesus Kristus, til lov og pris for hans herlighet og nåde, som han overøste oss med i ham som han elsker så høyt. I ham har vi friheten, kjøpt med hans blod, tilgivelse for syndene. Så rik er Guds nåde, som han har latt strømme over oss med all visdom og forstand, **da** han kunngjorde for oss sin viljes mysterium, det han gjerne ville gjøre i ham. Han ville fullføre sin frelsesplan **i tidens fylde**: å sammenfatte alt i Kristus, alt i himmel og på jord i ham. I ham er også vi blitt arvinger, vi som **på forhånd** var bestemt til det etter Guds forsett, han som gjennomfører alt etter sin egen plan og vilje. Slik skulle vi være til lov og pris for hans herlighet, vi som **alt nå** har satt vårt håp til Kristus. I ham kom også dere til tro **da** dere hørte sannhetens ord, evangeliet om deres frelse. I ham ble dere merket med seglet: Den hellige ånd som var lovet oss, han som er pantet på vår arv, **inntil** Guds eget folk blir satt fri, til lov og pris for hans herlighet.

1,15–23: PAULUS' BØNN OM ÅNDELIG INNSIKT

Derfor holder jeg ikke opp med å takke Gud for dere når jeg husker på dere i mine bønner. For jeg har hørt om deres tro på Herren Jesus og deres kjærlighet til alle de hellige. Jeg ber om at vår Herre Jesu Kristi Gud, herlighetens Far, må la dere få en Ånd som gir visdom og åpenbaring, så dere lærer Gud å kjenne. Må han gi dere lys til hjertets øyne, så dere får **innsikt i det håp han har kalt dere til, hvor rik og herlig hans arv er for de hellige og hvor overveldende hans kraft er hos oss som tror**. Med denne veldige makt og styrke reiste han Kristus opp fra de døde og satte ham ved sin høyre hånd i himmelen, over alle makter og åndskrefter, over alt velde og herredømme og over alle navn som nevnes kan, ikke bare i denne tid, men også i den kommende. Alt la han under hans føtter, og ham, hodet over alle ting, ga han til kirken, som er Kristi kropp, fylt av ham som fyller alt i alle.

2,1-10: FRA DØD TIL LIV

1 Dere var en gang døde på grunn av misgjerningene og syndene deres. 2 Dere levde i dem på den nåværende verdens vis og lot dere lede av herskeren i himmelrommet, den ånd som nå er virksom i de ulydige. 3 Ja, vi levde alle en gang som de. Vi fulgte lystene i vårt eget kjøtt og blod og lot oss lede av det og av våre egne tanker. Vi var av naturen vredens barn, vi som de andre. 4 Men Gud er rik på barmhjertighet. **Fordi** han elsket oss med så stor en kjærlighet, 5 **gjorde han oss levende** med Kristus, vi som var døde på grunn av våre misgjerninger. Av nåde er dere frelst. 6 I Kristus Jesus **har han reist oss opp** fra døden sammen med ham og **satt oss i himmelen** med ham. 7 **Slik** ville han i de kommende tider vise hvor overstrømmende rik han er på nåde, og hvor god han er mot oss i Kristus Jesus. 8 **For** av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave. 9 Det hviler ikke på gjerninger, **for at** ingen skal skryte av seg selv. 10 **For** vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud på forhånd har lagt ferdige **for at** vi skulle vandre i dem.

2,11-22: ETT I KRISTUS

Dere, som en gang var hedninger av fødsel, ble kalt **uomskårne** av dem som kalles **omskårne**, de som er omskåret på kroppen, av menneskehånd. Husk at **dere** den gang var uten Kristus, **utestengt** fra borgerretten i **Israel**, uten del i paktene og løftet, ja, uten håp og uten Gud i verden. Men nå, i Kristus Jesus, er **dere som var langt borte**, kommet nær på grunn av Kristi blod. For han er vår fred, han som gjorde de to til ett og rev ned den muren som skilte, fiendskapet. Ved sin kropp har han opphevet loven med dens bud og forskrifter. Slik stiftet han fred da han av de to skapte ett nytt menneske i seg. I én kropp forsonte han **dem begge** med Gud da han døde på korset og slik drepte fiendskapet. Han kom og forkynte det gode budskapet om fred både for **dere som var langt borte**, og for **dem som var nær**. Gjennom ham har både **vi** og **dere** adgang til Far i én Ånd. Derfor er **dere ikke lenger** fremmede og utlendinger. Nei, dere er de helliges medborgere og Guds familie. **Dere** er bygd opp på apostlenes og profetenes grunnvoll, med Kristus Jesus selv som hjørnesteinen. Han holder hele bygningen sammen, så den vokser til et hellig tempel i Herren, og i ham blir også **dere** bygd opp til en bolig for Gud i Ånden.

2,11-22: ETT I KRISTUS

Ord/uttrykk som beskriver hedningene	Ord/uttrykk som beskriver Guds menighet (begge grupper)	Ord/uttrykk som beskriver jødene
dere	i Kristus Jesus	omskårne
	dem begge	
hedninger (av fødsel)	ett	
	ett nytt menneske	
uomskårne	én kropp	dem som var nær
	én Ånd	
dere som var langt borte	de helliges medborgere	vi
	Guds familie	
fremmede	bygning	Israel
	et hellig tempel	
utlendinger	en bolig for Gud	

2,11-22: ETT I KRISTUS

Dere, som en gang var hedninger av fødsel, ble kalt uomskårne av dem som kalles omskårne, de som er omskåret på kroppen, av menneskehånd. Husk at dere den gang var uten Kristus, utestengt fra borgerretten i Israel, uten del i paktene og løftet, ja, uten håp og uten Gud i verden. Men nå, i Kristus Jesus, er dere som var langt borte, kommet nær på grunn av Kristi blod. For han er vår fred, han som gjorde de to til ett og rev ned den muren som skilte, fiendskapet. Ved sin kropp har han opphevet loven med dens bud og forskrifter. Slik stiftet han fred da han av de to skapte ett nytt menneske i seg. I én kropp forsonte han dem begge med Gud da han døde på korset og slik drepte fiendskapet. Han kom og forkynte det gode budskapet om fred både for dere som var langt borte, og for dem som var nær. Gjennom ham har både vi og dere adgang til Far i én Ånd. Derfor er dere ikke lenger fremmede og utlendinger. Nei, dere er de helliges medborgere og Guds familie. Dere er **bygd opp** på apostlenes og profetenes **grunnvoll**, med Kristus Jesus selv som **hjørnesteinen**. Han holder hele **bygningen** sammen, så den vokser til et hellig **tempel** i Herren, og i ham blir også dere **bygd opp** til en **bolig** for Gud i Ånden.

3,1-13: KRISTI UFATTELIGE RIKDOM FOR FOLKESLAGENE

Derfor bøyer jeg mine knær – jeg, Paulus, som nå er Kristi Jesu fange for dere hedningers skyld. Dere har hørt om den forvalteroppgaven Gud i sin **nåde** har gitt meg hos dere. I en åpenbaring ble **mysteriet** gjort kjent for meg. Jeg har ovenfor skrevet ganske kort om dette, og når dere hører det opplest, kan dere skjønne hvilken innsikt jeg har i Kristi **mysterium**. Det var ikke gjort kjent for menneskene i tidligere slekter, men nå er dette **mysteriet** ved Ånden blitt åpenbart for hans hellige apostler og profeter: **at hedningene har del i samme arv, samme kropp og samme løfte i Kristus Jesus ved evangeliet**. Jeg ble en tjener for dette evangeliet da Gud med sin veldige kraft ga meg sin **nåde**gave. Jeg som er den minste av de hellige, har fått den **nåde** å forkynne **det gode budskapet om Kristi ufattelige rikdom for folkeslagene** og bringe **Guds frelsesplan** fram i lyset, det **mysteriet** som fra evighet av har vært skjult hos Gud, han som skapte alt. Slik skulle hans mangfoldige visdom bli kunngjort gjennom kirken for maktene og åndskreftene i himmelrommet, etter **Guds evige forsett**, som han nå har fullført i Kristus Jesus, vår Herre. I ham har vi frimodighet, og i troen på ham kan vi komme fram for Gud med tillit. Derfor ber jeg dere: Mist ikke motet fordi jeg må lide for deres skyld. Det er jo en ære for dere!

3,14-21: PAULUS' BØNN OM KRAFT OG STYRKE

Derfor bøyer jeg mine knær for Far, han som har gitt navn til alt som kalles far i himmel og på jord. Må han som er så rik på herlighet, gi **deres indre menneske** *kraft og styrke* **ved sin Ånd**. Må Kristus **ved troen** bo **i deres hjerter** og dere stå rotfestet og grunnfestet i kjærlighet. Må dere sammen med alle de hellige bli i stand til å fatte bredden og lengden, høyden og dybden, ja, kjenne Kristi kjærlighet, som overgår all kunnskap. Må dere bli fylt av hele Guds fylde! Han som virker i oss med sin *kraft* og kan gjøre uendelig mye mer enn det vi ber om og forstår, ham være ære i kirken og i Kristus Jesus gjennom alle slekter og evigheter! Amen.

3,14-21: PAULUS' BØNN OM KRAFT OG STYRKE

Derfor bøyer jeg mine knær for Far, han som har gitt navn til alt som kalles far i himmel og på jord. Må han som er så rik på herlighet, gi **deres indre menneske** *kraft og styrke* **ved sin Ånd**. Må Kristus **ved troen** bo **i deres hjerter** og dere stå rotfestet og grunnfestet i kjærlighet. Må dere sammen med alle de hellige bli i stand til å fatte bredden og lengden, høyden og dybden, ja, kjenne Kristi kjærlighet, som overgår all kunnskap. Må dere bli fylt av hele Guds fylde! Han som virker i oss med sin *kraft* og kan gjøre uendelig mye mer enn det vi ber om og forstår, ham være ære i kirken og i Kristus Jesus gjennom alle slekter og evigheter! Amen.

STRUKTUR

Kap 1-3

Hva Gud har gjort
for oss

Kap 4-6

Hvordan vi da bør
leve

4,1-16: SETT ALT INN PÅ Å BEVARE ÅNDENS ENHET

Så formaner jeg dere, jeg som er fange for Herrens skyld, at dere lever et liv som er verdig det kallet dere har fått, i mildhet, ydmykhet og storsinn, så dere bærer over med hverandre i kjærlighet. Sett alt inn på å bevare Åndens enhet, i den fred som **binder sammen**: **én** kropp, **én** Ånd, slik dere fikk **ett** håp da dere ble kalt, **én** Herre, **én** tro, **én** dåp, **én** Gud og alles Far, han som er over alle og gjennom alle og i alle. Til hver enkelt av oss er nåden **gitt**, alt etter som Kristi **gave** blir tilmålt. Derfor heter det: Han steg opp i det høye og bortførte fanger, til menneskene **ga** han **gaver**. At han steg opp, må jo bety at han først var steget ned til det aller laveste, til jorden. Han som steg ned, er den samme som steg høyt opp over alle himler for å fylle alt. Og det var han som **ga** noen til å være apostler, noen til profeter, noen til evangelister og noen til hyrder og lærere, for å utruste de hellige til tjeneste så **Kristi kropp** bygges opp, inntil vi alle når fram til **enheten** i troen på Guds Sønn og i kjennskapet til ham og blir det modne mennesket som er fullvoksnet og har hele Kristi fylde. Så skal vi ikke lenger være umyndige småbarn, ikke la oss kaste hit og dit og drive omkring ved hvert eneste vindpust av ny lære, så vi blir et bytte for menneskers falske spill og listige, forførende knep. Men vi skal være tro mot sannheten i kjærlighet og i ett og alt vokse opp til ham som er hodet, Kristus. Ut fra ham blir hele kroppen **sammenføyd** og **holdt sammen** av hvert bånd og ledd, alt etter den **oppgave** hver enkelt har fått tilmålt, så kroppen vokser og bygges opp i kjærlighet.

4,17–32: DET GAMLE OG DET NYE MENNESKE

Så ber jeg dere inntrengende i Herren: **Lev ikke lenger slik som hedningene.** Deres tanker er tomhet, deres forstand formørket, og de er fremmede for livet i Gud. De kjenner ham jo ikke, og deres hjerter er forherdet. Avstumpet er de blitt, de har gitt seg over til et utsvevende liv, de er urene og grådige i alt de gjør. **Men dere er ikke slik,** dere har gått i lære hos Kristus. Dere har hørt ham og fått opplæring i ham ut fra den sannhet som er i Jesus. **Lev da ikke som før,** men **legg av det gamle mennesket** som blir ødelagt av de forførende lystene. **Bli nye i sjel og sinn! Kle dere i det nye mennesket,** som er skapt i Guds bilde til et liv i sann rettferd og hellighet. Legg derfor av **løgnen** og snakk sant til hverandre! For vi er hverandres lemmer. Blir dere sinte, så synd ikke, og la ikke solen gå ned over deres vrede. Gi ikke djevelen rom. Den som har **stjålet**, skal ikke lenger stjele, men arbeide og gjøre noe nyttig med sine egne hender, så han kan ha noe å gi til dem som trenger det. La ikke et eneste **råttent ord** komme over leppene. Si bare det som er godt, og som bygger opp der det trengs, så det kan bli til velsignelse for dem som hører på. Gjør ikke Guds hellige Ånd sorg, for Ånden er det segl dere er merket med helt til frihetens dag. Slutt med all **hardhet og hissighet,** **med sinne, bråk, spott og all annen ondskap.** Vær gode mot hverandre, vis medfølelse og tilgi hverandre, slik Gud har tilgitt dere i Kristus.

5,1-14: LYSETS BARN

Ha Gud som forbilde, dere som er hans elskede barn. Lev i kjærlighet, slik Kristus elsket oss og ga seg selv for oss som en offergave, en velluktende duft for Gud. Hor, all slags urenhet og grådighet må det ikke engang være tale om hos dere. Slikt sømmer seg ikke for hellige. Rå ord, tåpelig tale og grovt snakk er også upassende. Si heller takk til Gud! For dere skal vite at ingen som driver hor, lever i urenhet eller er grådig, skal arve Kristi og Guds rike. Dette er jo avgudsdyrkelse. La ingen narre dere med tomme ord! For slikt gjør at Guds vrede rammer de ulydige. Gjør ikke felles sak med dem! En gang var dere selv mørke, men nå – i Herren – er dere lys. Lev da som lysets barn! Lysets frukt er all godhet, rettferd og sannhet. Prøv hva som er til glede for Herren! Ta ikke del i mørkets gjerninger, for de bærer ingen frukt. Avslør dem heller! Det som slike folk driver med i det skjulte, er det en skam bare å nevne. Men alt kommer for dagen når det blir avslørt av lyset, og alt som kommer for dagen, er lys. Derfor heter det: Våkner opp, du som sover, stå opp fra de døde, og Kristus skal lyse for deg.

5,15–33: Å LEVE UT EVANGELIET I EKTESKAPET

15 Pass derfor nøye på hvordan dere lever, ikke som ukloke mennesker, men som kloke, 16 så dere bruker den dyrebare tiden godt, for dagene er onde. 17 Vær ikke uforstandige, men forstå hva som er Herrens vilje. 18 Drikk dere ikke fulle på vin, det fører til utskeielser, bli heller fylt av Ånden 19 og syng sammen, la salmer, hymner og åndelige sanger lyde! Syng og spill av hjertet for Herren. 20 Takk alltid vår Gud og Far for alt i vår Herre Jesu Kristi navn. 21 Vær hverandre underordnet i ærefrykt for Kristus! 22 Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres som under Herren selv. 23 For mannen er kvinnens hode, slik Kristus er kirkens hode; han er frelser for sin kropp. 24 Som kirken underordner seg Kristus, skal kvinnene underordne seg sine menn i alt. 25 Dere menn, elsk konene deres, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den, 26 for å gjøre den hellig og renske den med badet i vann, i kraft av et ord. 27 Slik ville han selv føre kirken fram for seg i herlighet, uten den minste flekk eller rynke. Hellig og uten feil skulle den være. 28 På samme måte skal altså mennene elske sine koner som sin egen kropp. Den som elsker sin kone, elsker seg selv. 29 Ingen har noen gang hatet sin egen kropp. Nei, man gir kroppen næring og pleier den på samme måte som Kristus gjør med kirken. 30 For vi er lemmer på hans kropp. 31 Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp. 32 Dette er et stort mysterium; jeg tenker på Kristus og kirken. 33 Men det gjelder også hver enkelt av dere: Hver mann skal elske sin kone som seg selv, og hun skal ha respekt for sin mann.

“HUSTAVLER”

- Lignende både hos jøder og hedninger
- Gresk-romersk kultur: Hvordan husets herre skulle styre og utøve sin autoritet mot alle de andre. Kone, barn og slaver ble ofte sett på som en del av hans eiendom.
- Jødiske eksempler:
 - Filo: Konene må tjene sine menn, som om de var slaver.
 - Josefus: Konene må være lydige.
- *Hvordan forholde seg til hverandre når alle er like i Kristus?*
- Uvanlig med bud til barn, slaver og kvinner.

“

Ha Gud som forbilde, dere som er hans elskede barn. Lev i kjærlighet, slik Kristus elsket oss og ga seg selv for oss som en offergave, en velluktende duft for Gud.

Ef 5,1-2

5,15–33: Å LEVE UT EVANGELIET I EKTESKAPET

15 **Pass** derfor nøye på hvordan dere lever, ikke som ukloke mennesker, men som kloke, 16 så dere bruker den dyrebare tiden godt, for dagene er onde. 17 **Vær ikke uforstandige**, men forstå hva som er Herrens vilje. 18 **Drikk dere ikke fulle på vin**, det fører til utskeielser, **bli** heller fylt av Ånden 19 og syng sammen, la salmer, hymner og åndelige sanger lyde! **Syng og spill** av hjertet for Herren. 20 **Takk alltid vår Gud og Far** for alt i vår Herre Jesu Kristi navn. 21 **Vær hverandre underordnet** i ærefrykt for Kristus! 22 Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres som under Herren selv. 23 For mannen er kvinnens hode, slik Kristus er kirkens hode; han er frelser for sin kropp. 24 Som kirken underordner seg Kristus, skal kvinnene underordne seg sine menn i alt. 25 Dere menn, elsk konene deres, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den, 26 for å gjøre den hellig og renske den med badet i vann, i kraft av et ord. 27 Slik ville han selv føre kirken fram for seg i herlighet, uten den minste flekk eller rynke. Hellig og uten feil skulle den være. 28 På samme måte **skal** altså mennene elske sine koner som sin egen kropp. Den som elsker sin kone, elsker seg selv. 29 Ingen har noen gang hatet sin egen kropp. Nei, man gir kroppen næring og pleier den på samme måte som Kristus gjør med kirken. 30 For vi er lemmer på hans kropp. 31 Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp. 32 Dette er et stort mysterium; jeg tenker på Kristus og kirken. 33 Men det gjelder også hver enkelt av dere: Hver mann skal elske sin kone som seg selv, og hun skal ha respekt for sin mann.

5,15–33: Å LEVE UT EVANGELIET I EKTESKAPET

15 Pass derfor nøye på hvordan dere lever, ikke som ukloke mennesker, men som kloke, 16 så dere bruker den dyrebare tiden godt, for dagene er onde. 17 Vær ikke uforstandige, men forstå hva som er Herrens vilje. 18 Drikk dere ikke fulle på vin, det fører til utskeielser, bli heller fylt av Ånden 19 og syng sammen, la salmer, hymner og åndelige sanger lyde! Syng og spill av hjertet for Herren. 20 Takk alltid vår Gud og Far for alt i vår Herre Jesu Kristi navn. 21 Vær hverandre underordnet i ærefrykt for Kristus! 22 Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres som under Herren selv. 23 For mannen er kvinnens hode, slik Kristus er kirkens hode; han er frelser for sin kropp. 24 Som kirken underordner seg Kristus, skal kvinnene underordne seg sine menn i alt. 25 Dere menn, elsk konene deres, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den, 26 for å gjøre den hellig og renske den med badet i vann, i kraft av et ord. 27 Slik ville han selv føre kirken fram for seg i herlighet, uten den minste flekk eller rynke. Hellig og uten feil skulle den være. 28 På samme måte skal altså mennene elske sine koner som sin egen kropp. Den som elsker sin kone, elsker seg selv. 29 Ingen har noen gang hatet sin egen kropp. Nei, man gir kroppen næring og pleier den på samme måte som Kristus gjør med kirken. 30 For vi er lemmer på hans kropp. 31 Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp. 32 Dette er et stort mysterium; jeg tenker på Kristus og kirken. 33 Men det gjelder også hver enkelt av dere: Hver mann skal elske sin kone som seg selv, og hun skal ha respekt for sin mann.

5,15–33: Å LEVE UT EVANGELIET I EKTESKAPET

15 Pass derfor nøye på hvordan dere lever, ikke som ukloke mennesker, men som kloke, 16 så dere bruker den dyrebare tiden godt, for dagene er onde. 17 Vær ikke uforstandige, men forstå hva som er Herrens vilje. 18 Drikk dere ikke fulle på vin, det fører til utskeielser, bli heller fylt av Ånden 19 og syng sammen, la salmer, hymner og åndelige sanger lyde! Syng og spill av hjertet for Herren. 20 Takk alltid vår Gud og Far for alt i vår Herre Jesu Kristi navn. 21 Vær hverandre underordnet i ærefrykt for Kristus! **22 Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres som under Herren selv. 23 For mannen er kvinnens hode, slik Kristus er kirkens hode; han er frelser for sin kropp. 24 Som kirken underordner seg Kristus, skal kvinnene underordne seg sine menn i alt. 25 Dere menn, elsk konene deres, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den, 26 for å gjøre den hellig og rensen den med badet i vann, i kraft av et ord. 27 Slik ville han selv føre kirken fram for seg i herlighet, uten den minste flekk eller rynke. Hellig og uten feil skulle den være. 28 På samme måte skal altså mennene elske sine koner som sin egen kropp. Den som elsker sin kone, elsker seg selv. 29 Ingen har noen gang hatet sin egen kropp. Nei, man gir kroppen næring og pleier den på samme måte som Kristus gjør med kirken. 30 For vi er lemmer på hans kropp. 31 Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp. 32 Dette er et stort mysterium; jeg tenker på Kristus og kirken. 33 Men det gjelder også hver enkelt av dere: **Hver mann skal elske sin kone som seg selv, og hun skal ha respekt for sin mann.****

Lev ut evangeliet (v. 2)

Kvinner (v. 22-24)

Underordne dere hverandre (v. 21)

Menn (v. 25-31)

Underordne seg sine menn (v. 22)

som under Herren selv (v. 22)

*for mannen er kvinnens hode slik
Kristus er kirkens hode (v. 23)*

*fordi kirken underordner seg
Kristus (v. 24)*

ha respekt (v. 33)

Elske konene sine (v. 25, 33)

*(slik Kristus elsket kirken og ga
seg selv for den (v. 25)*

*som sin egen kropp, slik Kristus
elsker sin kropp: kirken (v. 28-30)*

som seg selv (v. 33)

*fordi mann og kone skal være én
kropp (v. 31, 1 Mos 2,24)*

Ekteskapet —> Kristus og kirken (v. 32-33)

HVA BETYR DET AT KVINNENE SKAL UNDERORDNE SEG?

HVA BETYR DET AT MANNEN ER KVINNENS HODE?

- Samme ord brukes vanligvis ikke som en metafor for autoritet i det greske GT (kun i 10%).
- *Hva slags hode er Kristus for kirken?*
 - *En tjenende leder som “ga seg selv for den” (v. 25)*
- Paulus definerer ikke mannens “posisjon” i forhold til kona. Trolig trengte han ikke dette fordi det var tydelig i kulturen.
- Han sier heller ikke noe mer konkret enn at kona skal “ha respekt for sin mann” (v. 33).
- Sikkert: I Bibelen er et “hode” en som tjener.

Husbands, go all out in your love for your wives, exactly as Christ did for the church - a love marked by giving, not getting. Christ's love makes the church whole. His words evoke her beauty. Everything he does and says is designed to bring the best out of her, dressing her in dazzling white silk, radiant with holiness.

Ef 5,25-27 (The Message)

6,1-4: BARN OG FORELDRE

Dere barn, *vær lydige* mot foreldrene deres **i Herren**, for det er rett og riktig. *Du skal hedre din far og din mor*, dette er det første budet med et løfte: *så det kan gå deg godt og du kan leve lenge i landet.*

Dere foreldre, *vekk ikke sinne og trass* hos barna deres, men *gi dem omsorg*, så de får en oppdragelse og rettledning som er **etter Herrens vilje.**

6,4 - 6,9: SLAVER

Dere slaver, vær lydige mot deres jordiske herrer **som** mot Kristus selv, med respekt og ærefrykt og av et oppriktig hjerte. Vær ikke øyentjenere som bare vil gjøre mennesker til lags, men Kristi tjenere som helhjertet gjør Guds vilje. Gjør tjeneste med et villig sinn; det er Herren og ikke mennesker dere tjener. Og dere vet at Herren skal gi hver enkelt igjen for det gode han gjør, enten han er slave eller fri. Dere herrer, gjør **det samme** mot slavene deres. Bruk ikke trusler! Dere vet at både de og dere har samme Herre i himmelen, og han gjør ikke forskjell på folk.

6,10-20: GUDS FULLE RUSTNING

Til slutt: Bli sterke i Herren, i hans veldige **kraft**! Ta på **Guds fulle rustning**, så dere kan stå dere mot djevelens listige knep. For vår **kamp** er ikke mot kjøtt og blod, men mot **makter** og åndskrefter, mot verdens **herskere** i dette mørket, mot ondskapens åndehær i himmelrommet. Ta derfor på **Guds fulle rustning**, så dere kan gjøre **motstand** på den onde dag og bli stående etter å ha **overvunnet** alt. **Stå** da **fast**! Spenn **sannhetens belte** rundt livet og kle dere i **rettferdighetens brynje**, stå klar med **fredens evangelium som sko** på føttene. Hold alltid **troens skjold** høyt! Med det kan dere slukke alle den ondes **brennende piler**. Ta imot **frelsens hjelm** og **Åndens sverd**, som er Guds ord. Gjør dette i **bønn**, og **legg** alt **fram** for Gud! **Be** alltid i Ånden! Våk og hold ut i **bønn** for alle de hellige, også for meg. **Be** om at de rette ordene må bli gitt meg når jeg skal tale, så jeg frimodig kan gjøre evangeliets mysterium kjent, det som jeg er sendebud for også mens jeg er i lenker. **Be** om at jeg ved evangeliet får frimodighet til å tale slik jeg skal.

6,10-20: GUDS FULLE RUSTNING

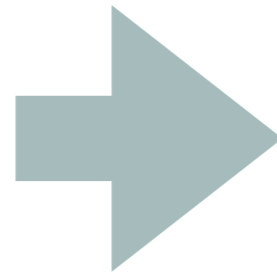
- Jes 11,5 (om Messias): “*Rettferd skal være beltet om livet og troskap beltet om hoftene hans.*”
- Jes 52,7: “Hvor vakre de er der de løper over fjellene, føttene til den som bringer bud, forkynner fred, bringer godt budskap, forkynner frelse...”
- Jes 59,17: “[Herren] kledde seg i rettferd som brynje og satte frelsens hjelm på hodet.”
- Jes 11,4: “Han (Messias) skal slå landet med sin munns ris og drepe de urettferdige med pusten fra sine lepper.”
- Mange steder i GT er skjold et bilde på Guds beskyttelse.

6,10-20: GUDS FULLE RUSTNING

Til slutt: Bli **sterke** i Herren, i hans veldige **kraft**! Ta på **Guds fulle rustning**, så dere kan stå dere mot djevelens listige knep. For vår **kamp** er ikke mot kjøtt og blod, men mot **makter** og åndskrefter, mot verdens **herskere** i dette mørket, mot ondskapens åndehær i himmelrommet. Ta derfor på **Guds fulle rustning**, så dere kan gjøre **motstand** på den onde dag og bli stående etter å ha **overvunnet** alt. **Stå** da **fast**! Spenn **sannhetens belte** rundt livet og kle dere i **rettferdighetens brynje**, stå klar med **fredens evangelium som sko** på føttene. Hold alltid **troens skjold** høyt! Med det kan dere slukke alle den ondes **brennende piler**. Ta imot **frelsens hjelm** og **Åndens sverd**, som er Guds ord. Gjør dette i **bønn**, og **legg** alt **fram** for Gud! **Be** alltid i Ånden! Våk og hold ut i **bønn** for alle de hellige, også for meg. **Be** om at de rette ordene må bli gitt meg når jeg skal tale, så jeg frimodig kan gjøre evangeliets mysterium kjent, det som jeg er sendebud for også mens jeg er i lenker. **Be** om at jeg ved evangeliet får frimodighet til å tale slik jeg skal.

OPPSUMMERING

- Vi har all åndelig velsignelse i Jesus på grunn av Guds store nåde og trenger ikke streve etter dem.
- Vi sitter i himmelen sammen med Jesus og trenger ikke å frykte noen åndelige makter.
- Vi er alle frelst av nåde ved tro som en gave og at vi i kirken er forent med hverandre og med Gud uansett bakgrunn.
- Gud selv bor i oss.

Dette motiverer oss til å:

- Leve i enhet med hverandre
- Slutte med det som ikke passer med Guds karakter og vår nye identitet
- Leve ut evangeliet i alle våre relasjoner
- Be og bli styrket i Gud til å stå imot åndelige angrep

“

Ha Gud som forbilde, dere som er hans elskede barn. Lev i kjærlighet, slik Kristus elsket oss og ga seg selv for oss som en offergave, en velluktende duft for Gud.

Ef 5,1-2